

## บรรณานุกรม

### ๑. ภาษาไทย

#### ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐

พุทธศักราช ๒๕๓๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

๒๕๓๕.

\_\_\_\_\_. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ พุทธศักราช

๒๕๓๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐ ๒๕๒๕.. กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

\_\_\_\_\_. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับสยามรัฐ ๒๕๒๕ กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

#### ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

#### (๑) หนังสือ

กรมการศาสนา. นิตานธรรมะ เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา,

๒๕๔๔.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๕.

กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๕๑.

กรมศิลปากร. หนังสือที่ระลึกงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี เรืองนิบาตชาดก เล่ม ๑.

กรุงเทพมหานคร : กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์, ๒๕๔๐.

แก้ว ชิตตะขบ, **คู่มือพุทธศาสนิกชน**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๙.

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **พระสูตรตันตปิฎก**. กรุงเทพมหานคร : นวสาส์นการพิมพ์, ๒๕๕๑.

คณาจารย์แห่งโรงพิมพ์เสียงเชียงใหม่, **หนังสือบูรณาการแผนใหม่นักธรรมชั้นตรี**. โรงพิมพ์เสียงเชียงใหม่, ม.ป.ป.

จรรยา สมน้อย. **คู่มือเตรียมสอบนักธรรมชั้นตรี**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไตรรงค์การพิมพ์, ๒๕๓๑.

ฐานิสร์ ชาคัตตพงศ์, **“ความรู้เรื่องชาดก” อักษรสาร**, พิมพ์เนื่องในโอกาสงานสี่ศาสตราจารย์ ๙ กันยายน ๒๕๑๕, พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๕.

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. **พจนานุกรมนักเรียน ฉบับเฉลิมพระเกียรติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, ๒๕๔๐.

นิดดา หงษ์วิวัฒน์. **๘๐ ชาดก คุณธรรมสำหรับเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : แสงแดดเพื่อนเด็ก, ๒๕๕๑.

ประพัฒน์ ตรีณรงค์ และสงวน อึ้งคง, **สารานุกรมวรรณคดี**, พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, ๒๕๐๕.

ป๋วย ฉายแสง. **พระเจ้า ๕๐๐ ชาติ ฉบับพิศดาร**. กรุงเทพมหานคร : ส.ธรรมภักดี, ๒๕๓๙.

เปลื้อง ณ นคร, **พจนะ - สารานุกรมฉบับทันสมัย เล่ม ๑**, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.

แปลก สนธิรักษ์, **พจนานุกรมบาลี-ไทย**, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๖.

พัฒน์ เฟื่องผลา, **ชาดกกับวรรณกรรมไทย**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๕.

**พจนานุกรม พระพุทธศาสนา ฉบับการ์ตูน**. ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๓.

พระเทพกิตติปัญญาคูณ (กิตติวุฒโฒภิกขุ), **กรรม-การให้ผล**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๗.

พระเทพเวที (ประยูร ปยุตโต), “ประวัติ พัฒนาการ และอิทธิพลของพระไตรปิฎก”, พุทธจักร,

ปีที่ ๔๖ ฉบับที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๕.

พระธรรมกิตติวงศ์, (ทองดี สุรเตโช, ป.ธ.๙, ราชบัณฑิต). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์**

“คำวัด”. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๑.

พระธรรมโกศาจารย์ (ชอบ อนุจารี), **ปริทรรศน์เวสสันดรชาดก**, พระนคร : เสริมวิทย์บรรณาการ,

๒๕๑๓.

พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิทธิเถร ป. ธ.๙). **มงคล ๓๘ ประการ**. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ.ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

\_\_\_\_\_. **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

\_\_\_\_\_. **ธรรมบุญชีวิต : พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม**. กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๑.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๙.

พระพิมลธรรม ราชบัณฑิต (ชอบ อนุจารี มหาเถระ). **ตำนานพระพุทธรูปปางต่าง ๆ**.

กรุงเทพมหานคร : โครงการมูลนิธิหอไตร, ๒๕๓๓.

พระพุทธรญาณ (มงคล วิโรจโน). **ประวัติชีวิต การงาน หลักธรรม พระพุทธรญาณ**

(มงคล วิโรจโน), กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก. สามลดา, ๒๕๔๘.

พระมหาฉลาด ปริญาโน.(ป.ธ.๙.). **นวโกวาท ฉบับประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง,  
๒๕๔๑.

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี. **ผจญภัย ตามรอยพระพุทธเจ้า ๔ (พระเจ้า ๕๐๐ ขาดิ) , ปทุมธานี :**  
สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๑.

พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **ธรรมะและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**, กรุงเทพมหานคร :  
บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๘.

พระอมรมุณี (จับ ฐิตธมฺโม). **นำเที่ยวในพระไตรปิฎก**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์  
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๑.

พระอัครวงศ์สเถระ. **ลัทธินิธิตาตุมาลา**. แปลโดย พระมหานิมิต ธรรมสาโร ป.ธ. ๙ และคณะ.  
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษา  
พุทธโฆษ นครปฐม, ๒๕๔๖.

พิสิฐ เจริญสุข. **เกร็ดความรู้ในนิทานชาดก**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๙.

พูนศักดิ์ ศักดานุวัฒน์ และ จอม บุญตาเพศ. **ตำนานนิทานชาดก พระเจ้า ๕๐๐ ขาดิ**. ราชบุรี :  
เชน ปริ้นติ้ง, ๒๕๕๓.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๓ ตอนจบ**, กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหามกุฏราช  
วิทยาลัย, ๒๕๔๒.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕**. พิมพ์ครั้งที่ ๖.  
กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๑.

\_\_\_\_\_. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร :  
บริษัท นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส. **ปฐมสมโพธิกถา (ฉบับกรมการศาสนา)**.  
กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๗.

สมบัติ จำปาเงิน. **นิบาตชาดก ฉบับภาษาสยาม**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑.

สารานุกรมภาพสำหรับเด็ก. **ลิงและลิงไม่มีหาง**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. ๒๕๒๓.

สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. **วรรณคดีชาดก**. กรุงเทพมหานคร : บารมีการพิมพ์, ๒๕๒๗.

สืบพงศ์ ธรรมชาติ. **วรรณคดีชาดก**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๒.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. **พจนานุกรมพุทธศาสนา**. พระนคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๐๔.

\_\_\_\_\_. **พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖, กรุงเทพมหานคร :

มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

สุทธิพงศ์ ต้นตยาพิศาลสุทธิ. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๕.

เสถียรพงษ์ วรรณปก. **ราชบัณฑิต. คำบรรยายพระไตรปิฎก**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร

: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๓.

ไสว มาลาทอง. **คู่มือการศึกษาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.

อำไพ สุจริตกุล. **ชาดก ๔๐ เรื่อง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมดา, ๒๕๕๐.

เอกรัตน์ อุดมพร. **รวมสุดยอดนิทานชาดก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, ๒๕๕๑.

## (๒) บทความ

ธารี กาเมือง. **วิวัฒนาการจากลิงสู่เผ่าพันธุ์มนุษย์**. นิตยสารผู้จัดการ ๓๖๐ องศา เดือน กันยายน

๒๕๕๒: ๒๕.

## (๓) วิทยานิพนธ์

ขจิตพรณ อมรปาน, “การศึกษาความคิดจริยศาสตร์ตะวันตก พุทธศาสนา เถรวาท และ

นักวิทยาศาสตร์ไทยกับการใช้สัตว์ทดลอง”, **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต**

**สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒.

บุษรา เรื่องไทย. **บทบาทของลิงในนิทานไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,

๒๕๔๘.

พระกิตติศักดิ์ ยโสธโร (แก้วเหลา). “การศึกษาบทบาทของพระสารีบุตรเถระในการเผยแผ่  
พระพุทธานุศาสน์”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา  
พระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,  
๒๕๓๙.**

พระไกรสร ญาณวชิโร. “การศึกษาหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในเทมียชาดก”.  
กรุงเทพมหานคร : **วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.**

พระมหาชาญ จันทาโก. “หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณกรรมสุภาสิตของ  
สุนทรภู่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.**

พระมหาพิทักษ์ สุขเมธ, “การศึกษาวิเคราะห์เรื่องสุวรรณสาม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต  
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.**

พระราสสะคะละ สิวลี เถโร. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปฏิบัติตนของพระโพธิสัตว์ เฉพาะที่  
เกี่ยวข้องกับความกรุณาตามที่ปรากฏในคัมภีร์ชาดก”. **วิทยานิพนธ์พุทธ  
ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.**

พระมหาเลอเดช วรวิโส, (วงศ์ศรีชา). “ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาบารมีของพระมโหสถ”.  
**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,  
๒๕๔๙.**

ไพลิน องค์สุพรรณ. “การศึกษาวิเคราะห์การสร้างบารมีของพระนางพิมพาที่ปรากฏในชาดก”.  
**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ  
ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.**

สมเพลิน ชนะพจน์. “ช้างในวรรณคดีพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**,

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

สุรพงษ์ จันลิ้ม. “การวิเคราะห์คุณธรรมจากชาดก ตามที่ปรากฏในสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๔”.

**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

อนุศักดิ์ ปัญญาบุตร. “ศึกษาราชสีห์กับสัญลักษณ์ทางธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา”.

**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

#### (๔) งานแปล

ที. ดับ บลิว. ริส เดวิดส์, สมัย สิงหศิริ แปลและเรียบเรียง, **พระพุทธศาสนาในชมพูทวีป**. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๕.

T.W. Rhys Davids & William, Stede, The Pali Text Society's Pali – English Dictionary  
London : Luzac and Company, 1966.

#### (๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

สำนักปฏิบัติธรรมเกาะแก้วประทีปวนาราม. **เอกสารพระพุทธศาสนากับศาสตร์ต่างๆ**. นครราชสีมา : คณะสงฆ์อำเภอเฉลิมพระเกียรติ, ๒๕๕๓.

#### (๖) เว็บไซต์

การบำเพ็ญพระโพธิสัตว์, [online],

[http://www.navagaprom.com/oldsite/con1.php?con\\_id=298](http://www.navagaprom.com/oldsite/con1.php?con_id=298),

[๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๗].

ดร. สมิตธิพล เนตรนิมิต, *ความหมายของชาดก*, แหล่งที่มา : [ออนไลน์],

[http://www. writer.dek- d.com/akira-  
man/story/viewlongc.php?id=767153&chapter=2;](http://www.writer.dek-d.com/akira-man/story/viewlongc.php?id=767153&chapter=2;),

[๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕].

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี, [ออนไลน์],

(<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%87>) ,

[๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖].

อดีตชาติของพระพุทธเจ้า. [ออนไลน์],

<https://www.facebook.com/Ratthanaubasokmembers/>

posts/256323641239815, 2014. [๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖].